

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИВАТНА УСТАНОВА
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНО-
ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
«БЕЙТ-ХАНА»

Кафедра педагогіки і психології

Психологія інноваційної діяльності

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

підготовки

магістрів

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань

05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальності

053 Психологія

(код і найменування спеціальності)

2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Психологія інноваційної діяльності» спеціальності 053 Психологія освітньо-професійної програми магістрів для здобувачів вищої освіти 5 курсу.

Розробник:

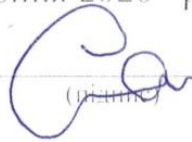
Бабич С. С., кандидат психологічних наук, викладач кафедри педагогіки та психології

(вказати ПІБ авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма розглянута та затверджена на засіданні кафедри педагогіки та психології

Протокол від «28» серпня 2020 року № 01

Зав. кафедри

(підпис)

О. С. Самойлов
(прізвище та ініціали)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми «28» серпня 2020 року

Гарант освітньої програми

(підпис)

О. С. Самойлов
(прізвище та ініціали)

Робоча програма перевірена навчально-методичним відділом «31» серпня 2020 року

Завідувач навчально-методичного відділу

(підпис)

І. В. Зеркаль
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисциплін за формами навчання	
	Денна	Заочна
Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова	
Мова викладання	українська	
Передумови вивчення навчальної дисципліни (які дисципліни мають передувати вивченню)	Вихідна	
Курс	5	
Семестр	I	
Загальний обсяг годин / кредитів	120 год.	
Кількість змістовних модулів	3	
Годин на аудиторне вивчення	40	
Годин на самостійне вивчення	80	
Форма підсумкового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Психологія інноваційної діяльності» є оволодіння теорією, методологією та методичними інструментами психології інноваційної діяльності, яка включає професійне мислення, професійну компетентність та професійну майстерність; логічне, критичне, рефлексивне та системне мислення; психологічну та соціальну компетентність та здібність застосовувати методи психології у рішенні проблем інноваційного суспільства.

Основними **завданнями** навчальної дисципліни «Психологія інноваційної діяльності» є вивчення базових теорій психології інноваційної діяльності та психології творчості, вивчення методологічних підходів, принципів, предмета та методів психології інноваційної діяльності; засвоєння основних методик з психології творчості, креативності та розвитку компетенції та здібностей, формування необхідних навичок в умовах інноваційної діяльності (особистісних, командних та корпоративних), формування інноваційного стилю діяльності та творчого мислення.

3. Компетентності та заплановані результати навчання

Дисципліна «Психологія інноваційної діяльності» забезпечує набуття здобувачами освіти ряду *компетентностей*.

Компетентності, що формуються:

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Робити психологічний прогноз щодо розвитку особистості, груп, організацій.

ПРН 5. Розробляти програми психологічних інтервенцій (тренінг, психотерапія,

консультування тощо), проводити їх в індивідуальному порядку та у груповій роботі, оцінювати якість.

Результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни «Психологія інноваційної діяльності» студент повинен **знати:**

- історію розвитку психології інновацій як системи наукового знання;
- основні психологічні характеристики свідомості соціальних груп та окремих людей в сфері інноваційної діяльності;
- теорії мотивації та людських потреб;
- моральні та етичні питання інноваційної діяльності.

вміти:

- аналізувати проблемні ситуації та поведінку людей в умовах змін;
- формувати індивідуальний стиль інноваційної діяльності;
- організовувати та керувати інноваційною діяльністю, приймати інноваційні рішення;
- використовувати на практиці засоби та методичні інструменти організації та управління інноваційною діяльністю.

володіти:

- навичками аналізу та постановки інноваційних стилів та завдань;
- соціально-психологічними методами прийняття колективних та індивідуальних рішень в умовах змін;
- навичками психологічного супроводу інноваційної діяльності.

4. Зміст програми навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні питання дисципліни «Психологія інноваційної діяльності»

Тема 1. Психологія інноваційної діяльності як предмет дослідження.

Психологія інноваційної діяльності як система знань. Концепції психології інновацій.

Історія, методи, закони, проблеми та поняття психології інновацій. Поняття про інновації та інноваційну діяльність. Об'єкт, предмет, завдання психології інноваційної діяльності. Роль інновацій у розвитку суспільства. Дослідження інновацій:

історико-філософський екскурс. Історичний розвиток уявлень про інновації.

Філософські і соціальні передумови появи науки про інновації в сучасному світі.

Психологічні аспекти інноваційної діяльності.

Тема 2. Категорії та фактори інноваційної діяльності. Психологічний зміст понять «інноваційність», «творчість», «креативність».

Категорії психології інноваційної діяльності: інноваційна свідомість, мислення,

поведінка та ін. Фактори інноваційної діяльності. Фактори, які впливають на інноваційні процеси. Креативно-інноваційний цикл. Циклічність інноваційного процесу. Форми впливу у креативно-інноваційному циклі. Психологічні дослідження креативності. Проблематика взаємозв'язків між інноваційністю та креативністю суб'єкта.

Змістовий модуль 2. Психологія суб'єкта інноваційної діяльності

Тема 3. Психологічні характеристики суб'єкта інноваційної діяльності. Особистісні особливості та інновації.

Соціокультурні тенденції ставлення до нового. Нове та традиційне у соціокультурному процесі. Сприйняття змін у соціальний час. Нововведення та зміни як фруструючі фактори сучасного суспільства. Генерування зовнішніх та внутрішніх мотивів нововведень. Основи психології ризику та прийняття рішень. Ризик в інноваційній діяльності. Особливості прийняття рішень в інноваційній діяльності.

Тема 4. Види особистісної інноваційності та методи її розвитку.

Особистісні особливості та інновації. Особистісні детермінанти успішності інноваційного процесу. Портрет ефективного інноватора. Типи людей в залежності від ставлення до нового. Психологічні характеристики суб'єкта інноваційної діяльності. Діагностика особистісної інноваційності. Підтримка інновацій.

Підходи до розвитку особистісної інноваційності.

Тема 5. Діагностика особистісної інноваційності.

Прикладні дослідження інноваційності. Пошук ідей в контексті комп'ютерно-інформаційних технологій, в галузі психології споживача товарів та послуг, в сфері вивчення лідерства. Можливості особистісного розвитку в кризові періоди. Особистісні компетенції: активізація творчих здібностей, оволодіння засобами креативного сприйняття реальності та поведінки людей.

Тема 6. Проблема лідерства в інноваційній діяльності.

Лідерство при реалізації інноваційних проєктів і програм. Поняття «лідер» і «керівник». Проблеми лідерства в рамках різних теорій. Стилi керівництва. Специфіка трансформаційного лідерства. Невідповідність парадигми управління завданням інноваційного розвитку. Неадекватний стиль прийняття управлінських рішень, протиріччя в мотивації персоналу.

Змістовий модуль 3. Інноваційність в груповому контексті

Тема 7. Психологічні дослідження організаційної інноваційності.

Організація інноваційних процесів в контексті інтересів стійкого розвитку.

Джерела та фактори інноваційного процесу в організації. Комунікації як фактор організації інноваційних процесів. Організаційний клімат як фактор інноваційності. Механізми реалізації групової інноваційності. Сфера досліджень організаційної інноваційності.

Тема 8. Психологічні закономірності групової інноваційної діяльності.

Дослідження інноваційності та креативності в умовах групової продуктивної діяльності. Інноваційність і організаційна структура. Інноваційність і культура. Структурні і динамічні характеристики інноваційності у представників різних культур. Фактори, які впливають на інноваційну активність на рівні команди, групи або організації. Етичні принципи інноваційної діяльності. Комерційна тайна, авторське право, інтелектуальна власність.

Тема 9. Психологічний супровід інноваційних процесів в організації.

Стратегія і тактика психологічного супроводу інновацій. Управління соціально-психологічними аспектами інноваційного розвитку. Психодіагностичні методи на різних етапах інноваційного розвитку. Варіанти психологічного супроводу, тренінги, ділові ігри. Аналіз ефективності використання різних психологічних методик на різних етапах інноваційного процесу.

Тема 10. Інноваційні процеси в освітньому просторі.

Інновації та знання. Обмін знаннями в інноваційному процесі. Управління знаннями як фактор успішності інновацій. Вчитель та його інноваційна діяльність. Вимоги суспільства до системи освіти. Реалізація інновацій в змісті освіти, методах навчання, в засобах і формах організації навчального процесу.

Підсумковий модульний контроль

Залік

5. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р		л	сем.	пз	лаб.	с. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Загальні питання дисципліни «Психологія інноваційної діяльності»												
Тема 1. Психологія інноваційної діяльності як предмет	16	4				12						

дослідження.													
Тема 2. Категорії та фактори інноваційної діяльності. Психологічний зміст понять «інноваційність», «творчість», «креативність».	16	4	2			12							
Разом за змістовим модулем 1	32	8	2			24							
Змістовий модуль 2. Психологія суб'єкта інноваційної діяльності													
Тема 3. Психологічні характеристики суб'єкта інноваційної діяльності. Особистісні особливості та інновації.	10	4				6							
Тема 4. Види особистісної інноваційності та методи її розвитку.	12	2		2		8							
Тема 5. Діагностика особистісної інноваційності.	10	2	2			6							
Тема 6. Проблема лідерства в інноваційній діяльності.	10	4				8							
Разом за змістовим модулем 2	44	12	2	2		28							
Змістовий модуль 3. Психологія суб'єкта інноваційної діяльності													
Тема 7. Психологічні дослідження організаційної інноваційності.	10	2	2			6							
Тема 8. Психологічні закономірності групової інноваційної діяльності.	12	4				8							
Тема 9. Психологічний супровід інноваційних	10	2				6							

процесів в організації.												
Тема 10. Інноваційні процеси в освітньому просторі.	12	2	2			8						
Разом за змістовим модулем 3	44	10	4			28						
Залік												
<i>Усього годин</i>	120	30	8	2		80						

6. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Психологія інноваційної діяльності як предмет дослідження.	4	
2	Категорії та фактори інноваційної діяльності. Психологічний зміст понять «інноваційність», «творчість», «креативність».	4	
3	Психологічні характеристики суб'єкта інноваційної діяльності. Особистісні особливості та інновації.	4	
4	Види особистісної інноваційності та методи її розвитку.	2	
5	Діагностика особистісної інноваційності.	2	
6	Проблема лідерства в інноваційній діяльності.	4	
7	Психологічні дослідження організаційної інноваційності.	2	
8	Психологічні закономірності групової інноваційної діяльності.	4	
9	Психологічний супровід інноваційних процесів в організації.	2	
10	Інноваційні процеси в освітньому просторі.	2	
Усього годин		30	

7. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Дослідження інновацій. Історико-філософський ракурс.	2	
2	Креативність в інноваційному процесі.	2	
3	Портрет ефективного інноватора. Інноваційний клімат організації.	2	
4	Стратегія і тактика психологічного супроводу інновацій. Культурні, моральні та етичні аспекти інноваційної діяльності.	2	
Усього годин		8	

8. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма

1	Дослідження рівня особистісної креативності мислення за допомогою тестів. Виявлення схильності до стереотипів. Визначення підходів до їх зняття в програмах корпоративного навчання.	2	
Усього годин		2	

9. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
1	Основні поняття і визначення інновацій	8	
2	Соціально-психологічні проблеми нововведень	8	
3	Інноваційна організація: яка вона?	8	
4	Основні причини опору інноваціям	8	
5	Опір персоналу інноваціям: неминучість або наслідок незадовільного психологічного супроводу	8	
6	Суб'єктивні фактори ефективності інноваційного процесу	8	
7	Чоловік або жінка в інноваційному процесі: хто ефективніший?	8	
8	Психологічні особливості креативної особистості	8	
9	Ознаки успішної адаптації персоналу	8	
10	Ігрові вправи для соціально-психологічних тренінгів в інноваційній організації	8	
Усього годин		80	

10. Методи навчання

За джерелом знань:

Словесні: *лекція, навчальна дискусія, інструктаж*

Наочні: *ілюстрування, спостереження*

Практичні: *практичні роботи*

Методи розвитку критичного мислення

Методи навчання відповідно до програмних результатів:

ПРН 4 – лекція; моделювання психологічного експерименту, виконання психодіагностичних завдань, зокрема, психологічних тестів; виконання психологічних завдань, вправи, групові дискусії, дидактичні та ділові ігри, що імітують досліджувані процеси; спостереження, презентація;

ПРН 5 – лекція (інформаційна, проблемна, з елементами бесіди, з розбором конкретних ситуацій); моделювання психологічного експерименту, виконання психодіагностичних завдань, зокрема, психологічних тестів; виконання психологічних завдань, вправи, групові дискусії, дидактичні та ділові ігри, що імітують досліджувані процеси; психологічний тренінг; презентація.

11. Методи контролю

Усний та письмовий контроль:

індивідуальне опитування;

фронтальне опитування;

співбесіди;

фронтальна перевірка виконаних завдань;

залік.

Шкала оцінювання: національна та ECTS:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ І ВМІНЬ:

За національною шкалою	За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90 – 100	A

ставиться, якщо студент:

- ґрунтовно і повно відтворює вивчений матеріал;
- виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує знання на практиці, наводить необхідні приклади не тільки за підручником, а й самостійно складені;
- викладає матеріал послідовно і правильно з точки зору норм літературної мови.
- вміє застосовувати його для вирішення конкретних професійних завдань
-

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	83 – 89	B
	75 - 82	C

ставиться, якщо студент дає відповідь, що задовольняє тим же вимогам, що й оцінка “5”, але допускає деякі помилки, які сам виправляє після зауваження викладача, та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу і мовленнєвому оформленні.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	68 – 74	D
	60 - 67	E

ставиться, якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень даної теми, але:

- відтворює матеріал не досить повно і допускає помилки у формулюванні правил;

- не вмiє глибоко i переконливо обгрунтовувати свої думки i відчуває труднощі під час добору прикладів;
- відтворює матеріал непослідовно i допускає помилки в мовленнєвому оформленні.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ЕСТ
Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59	FX
Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	0 – 34	F

ставиться, якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу відповідно розділу, допускає у формулюванні правил помилки, що спотворюють їх зміст, непослідовно i невпевнено викладає матеріал.

10.Форми поточного та підсумкового контролю успішності навчання.

Рейтинг-контроль, взаємооцінюючі педагогічні технології, творчі форми звітів за темами та розділами курсу (есе, презентації)

14. Методичне забезпечення

1. Активні форми навчання передбачені у вигляді ситуаційно-рольових ігор, рішення кейсів, елементів тренінгу.
2. Для проведення інтерактивних лекцій i структурованих занять необхідно мати спеціально обладнане приміщення, стільці та столи, комп'ютерне та мультимедійне обладнання.

15. Рекомендована література

Рекомендована література

1. Бондаренко О. Ф. Психологічна допомога особистості / Бондаренко О. Ф. – Харків: Фоліо, 2005. – 237 с.
2. Бурлачук Л. Ф. Основы психотерапии / Л. Ф. Бурлачук, И. А. Грабская, А. С. Кочарян. – К: Ника-Центр, 2005. – 320 с.
3. Бурлачук Л. Ф. Психодиагностика: учеб. для вузов / Л. Ф. Бурлачук. – СПб : Питер, 2006. – 351 с.
4. Васьківська С. В. Психологічне консультування: Навчальний посібник / С. В. Васьківська. – К: Четверта хвиля, 2004. – 256 с.
5. Вестбрук Д. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію / Д. Вестбрук, Г. Кеннерлі, Дж. Кірк. – Львів: Свічадо, 2014. – 410 с.
6. Галян І. М. Психодіагностика / І. М. Галян. – К: Академвидав, 2011. – 464 с.
7. Гінгер С. Психотерапія: 100 хибних уявлень або як зробити свій вибір / С. Гінгер. – Львів: Каменяр, 2007. – 150 с.

8. Герман Дж. Психологічна травма та шлях до видужання: наслідки насильства – від знущань у сім'ї до політичного терору: Дж. Герман; пер. з англ. О. Лизак, О. Наконечна, О. Шлапак. – Львів: Видавництво Старого Лева, 2015. – 416 с.
9. Гингер С. Гештальт-терапія контакта / С. Грингер, А. Гингер; пер. с фр. Е. В. Просветиной. – СПб: Специальная Литература, 1999. – 287 с.
10. Гринбергер Д. Управление настроением: методы и упражнения / Д. Гринбергер, К. Падески. – СПб: Питер, 2008. – 224 с.
11. Джойс Ф. Гештальт-терапія шаг за шагом: Навыки в гештальт-терапии / Ф. Джойс, Ш. Силлс. – М: Институт Общегуманитарных Исследований, 2010. – 352 с.
12. Дуткевич Т. В. Дитяча психологія: навч. посіб. / Т. В. Дуткевич. – К: Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.
13. Каліна Н. Ф. Психотерапія: підручник/ Н. Ф. Каліна. – К: Академвидав, 2010.– 288 с.
14. Кузікова С. Б. Теорія і практика вікової психокорекції: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / С. Б. Кузікова.– Суми: ВТД «У», 2006.– 384 с.
15. Кузікова С. Б. Основи психокорекції / С. Б. Кузікова.– К: Академвидав, 2012.– 320 с.
16. Мушкевич М. І. Основи психотерапії: навч. посіб / М. І. Мушкевич, С. Є. Чагарна. – Луцьк: Вежа-Друк, 2017. – 420 с. – (3-тє).
17. Сугестивні технології маніпулятивного впливу: навч. посіб./ В. М. Петрик, Л. Ф. Компанцева, М. М. Присяжнюк, Є. Д. Скулиш. – К: ЗАТ “ВПОЛ”, 2011. – 248 с. – (2-ге вид).
18. Практикум із групової психокорекції: підручник / С. Д.Максименко, О. О. Прокоф'єва, О. В. Царькова, О. В. Кочкурова. – Мелітополь: Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2015. – 414 с.
19. Психологія суїциду: посібник; за ред. В. П. Москальця. – К: Академвидав, 2004. – 288 с.
20. Приц А. Д. Психотерапія – нова наука про людину / А. Д. Приц – Львів: Дета, 2009. – 397. с.
21. Райгородский Д. Я. Практическая психодиагностика: методики и тесты / Д. Я. Райгородский. – М: Бахрах, 2006. – 672 с.
22. Цимбалюк, І. М. Психологічне консультування та корекція: Модульно-рейтинговий курс: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / І. М. Цимбалюк. – К: Професіонал, 2005. – 656 с.
23. Яценко Т. С. Основи глибинної психокорекції: феноменологія, теорія і практика: навч. посібник / Т. С. Яценко. – К: Вища шк., 2006. – 382 с.

Додаткова література

1. Абрамова Г. С. Практическая психология: учеб. для студ. вузов / Г. С. Абрамова. – изд. 6-е, перераб. и доп. – М: Академический проект, 2001. – 480 с.

2. Анастаси А. Психологическое тестирование: в 2 кн., Кн. 2. / А. Анастаси. – М: Педагогика, 2003. – 318 с.
3. Анастаси А. Психологическое тестирование: в 2 кн., Кн. 1. / А. Анастаси. – М: Педагогика, 2003. – 316 с.
4. Андреева Т. В. Семейная психология: учеб. пособие / Т. В. Андреева. –СПб: Речь, 2004. – 244 с.
5. Ануфриев А. Ф. Психологический диагноз /А. Ф. Ануфриев. – М: Ось-89, 2006. – 192 с.
6. Базисное руководство по психотерапии: современный учебник / под ред. М. М. Решетникова. – СПб: Изд-во Речь, 2013 – 784 с.
7. Виттельс Ф. Фрейд. Его личность, учение и школа / Ф. Виттельс. – Л: Эго, 1991. – 197 с.
8. Джонсон Р. А. Сновидение и фантазии: анализ и использование / Р. А. Джонсон. – К: Ваклер, 2006. – 176 с.
9. Наранхо К. Гештальт- терапия: Отношение и Практика атеоретического эмпиризма / Клаудио Наранхо. – Воронеж: НПО Модэк, 2015. – 304 с.

16. Інформаційні ресурси, у т.ч. в мережі Інтернет

1. Яголковский С.Р. Психология инноваций: подходы, модели, процессы. – М.: 2010. [Электронный ресурс]. URL: <http://www.hse.ru/data/>.
2. Гордон У. Синектика: развитие творческого воображения. [Электронный ресурс]. URL: <http://www.kreakratia.ru/>.
3. Международный научный педагогический журнал. <http://www.oim.ru>
<http://www.krotov.info/> Библиотека Якова Кротова.
4. Механизм управления инновациями. [Электронный ресурс] - <http://www.grandars.ru/student/mededzhment/upravlenie-innovaciyami.html>
5. Харченко, А.Инновационные тенденции в университетском пространстве http://dspace.nua.kharkov.ua/jspui/bitstream/123456789/212/1/STUD-14_07.pdf.